

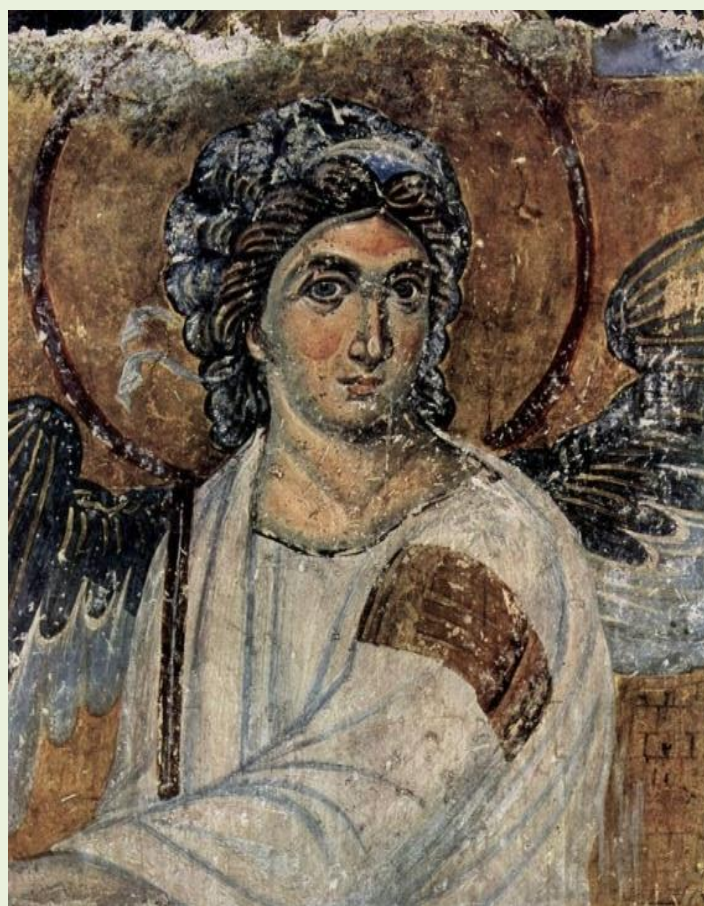
Пројекат: Шта п(р)омислиш када кажеш Европска унија
(про)мислиоци Саобраћајно-техничке школе у Земуну

IDEM
IDENTIDEM
SERBI O MOJA

или

УКЉУЧИ МОЗАК
ИСКЉУЧИ ПРЕДРАСУДЕ

“Бели анђео”

Фреска, изабрана као најзначајнији комад уметности Старог континента (Европе) и својеврсни симбол мира, али и зато што отеловљује поруке – вера, љубав и нада.

Пројекат *Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Пројекат: Шта п(р)омислиш када кажеш Европска унија
(про)мислиоци Саобраћајно-техничке школе у Земуну

I

Ову публикацију припремили су ученици и ученице Саобраћајно-техничке школе у Земуну уз подршку професорке Татјане Матијаш, а у оквиру пројекта “Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?”. Пројекат спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Садржај ове публикације искључива је одговорност Грађанских иницијатива и ни на који начин не одражава ставове Канцеларије за европске интеграције.

Београд, новембар 2016.године

Пројекат *Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Уместо увода

Поштовани читаоче, слажући странице које следе, следили смо
свој пут промишљања
и трагања
за обележјима која чине идентитет наше домовине и државе нам Србије.

Отварали смо очи и умове, настојећи да схватимо
шта то чини нас другим и другачијим
у породици народа са којима, уз које и против којих смо живели.

Настојали смо да уочимо шта је садржај наше представе
о посебности Србије и Српства.

Довијали се да разумемо и прихватимо себе,
као грађане,

који су укупан идентитет Србије добили као дар и обавезу
да продубимо сазнања о томе:
ко смо, где смо и куда бисмо.

Ово је наш траг о путовању
кроз знакове и обрасце, навике и обичаје, истине и заблуде.
Ово је наша порука да још треба да путујемо и откривамо,
али и жеља да са тобом овај део пута поделимо.

Ово је и наша је намера да те позовемо
да са нама или сам

наставиш да трагаш о нама
који јесмо сада, који смо били и који ћемо бити.

Трагање је раст, и наш и твој...

Хајде да видимо шта је моје, шта твоје, шта смо узели и дали, а шта
заједно и разменом добили...

јер наш идентитет је оно што смо имали, чували и бранили,
оно што смо од других добили, прилагодили и усвојили,
оно што смо заједно створили, унапредили и научили
и све друго што ћемо

БИТИ МИ

Ми из СТИШ, Земуна, Београда, Србије, Европе, света и Мечног пута

ШАЈКАЧА / ŠAJKAČA

Врста капе од материјала шајак, спадала је у део војне униформе, а у употребу је уведена након српско-турских ратова. Шајкача је српска национална, дакле, изворно војничка капа, коју носе

<https://sr.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%A1%D0%B5%D1%99%D0%B0%D0%BA&action=edit&redlink=1> сељаки из централне Србије и данас у свакодневном животу. Материјал „шајак“ се прави од вуне, те је zgodна за ношење и лети и зими јер држи константну температуру главе. Зими, бочне стране шајкаче могу и да се спусте на уши. Згодно се и савија, те се може носити и испод нарамењаче или за опасачем. Најчешће је сивомаслинасте боје, што асоцира на војску, али може бити и других боја, плава, или тегет. Ово је један од најпознатијих делова српске народне ношње и представља један од симбола наше земље.

ОПАНЦИ / OPANCI

Сеоска лака, кожна обућа, која се притеже око ногу каишима или опутом. Међу народима на Балканском полуострву је јако распрострањена у разним облицима, модним детаљима и бојама. Код Срба, опанак је традиционална српска обућа и њен национални симбол. Помиње се и у народној песми. Техника израде опанака у Србији је кандидат за Унескову листу нематеријалног наслеђа.

ТКАНИЦА / TKANICA

Појас изаткан од вишебојне вуне, са ресама на једном крају. Испод њега носио се кожни појас и на њему је било више преграда за прибор за пушење, оружје. Опасиван је око струка, а један крај појаса се са леве стране спуштао низ бедра.

ФРУЛА / FRULA

Народни дрвени дувачки инструмент који је распрострањен широм света. Израђује се од шупљег дрвета, зове, јавора, ораха, али и од металних цеви, посебно од месинга и бронзе. Фрулу углавном користе мушкарци. Репертоар фрулаша састоји се од познатих мелодија за певање и игру, солистичких делова узетих из женских жалопојки итд. Како објашњава уметник Бора Дугић, званични српски краљ фруле: "Много пута људи ме питају да ли је фрула само српски инструмент. Одговарам да није, јер постоји у готово свим земљама света. Ипак, једно је сигурно: фрула је временом постала српски национални инструмент. Срби су је донели са собом кад су дошли на Балкан и никада се од ње нису одвајали. И када нам је било лепо, и када нам је било тешко, фрула је била уз нас да подели и радост и тугу. Срби су кроз своју историју губили и добијали територије, губили и добијали ратове, али тај мали инструмент никада нису изгубили. Кад је било ратно време, у ропству, даровити Срби су на фрулици свирали у полугласу, али су зато знали и да свирају кад су били срећни и славили победу. Ни срећа, ни туга нису наш народ одвојили од фруле.

ПИРОТСКИ ЋИЛИМ И ШАРА / PIROTSKI ĆILIM I ŠARA

Танка и чврста простирка, украшена разнобојним шарама. Овај ћилим нема наличје, него два идентична лица, а свака шара носи посебну скривену поруку. Чак је 95 таквих шара - симбола за успех у послу, брзо напредовање, снагу и енергију, за мушкарце, лепоту духа и тела.. Више од 120 елемената обухваћено је Елаборатом са врло строгим критеријумима на основу којих је пиротски ћилим пре 13 година добио заштиту Географске ознаке порекла имена "Пиротски ћилим". То је једини производ са таквом заштитом у Србији, а да потиче из народа и да притом има уметничку вредност. Верује се да су давнашњи ћилими сликовно писмо, да имају шаре које су заправо симболи о настанку човечанства.

ЧВАРЦИ / ĆVARCI

Специјалитет популаран у балканској кухињи, нека врста свињског "чипса", са масти термички издвојен из масти, рустични сеоски специјалитет. Они су обично домаће, са индустријском производњом није толико изражена. У већим градовима могу се добити на пијацама или у супермаркетима. Посебна врста чварака, позната као дуван чварци се производи у Шумадији, централна Србија, а посебно у селима око града Ужица. Процес припреме дуван чварака је спор, маст се пржи / кува док се потпуно не екстрахује масноћа. Остатак је маса деликатних влакана која подсећа на ситно сецкани дуван, дајући име овој врсти чварака: "дуван", што је српска реч за дуван. Појам и технологија израде за производ "Дуван чварци" је регистрован и заштићен у Заводу за интелектуалну својину Србије Славољуб Батоћанин.

КАЧАМАК / КАЏАМАК

Врста традиционалног јела спремљеног обично од кукурузног брашна. Ово јело спада у традиционална јела у Србији, Црној Гори, Босни и Херцеговини, Бугарској, Македонији и Турској. Уз качамак се могу додавати разни прилози: сир, пржена свињска маст, пржена сланина, чварци, спржа (специјалитет са југа Србије), кисело млеко, слатко млеко, шећер и кајмак.

ПРОЈА / PROJA

Кукурузни хлеб, направљен од крупно млевеног кукурузног брашна, соли и воде. Такозвана сиротињска сеоска храна.

РАКИЈА / РАКИЈА

Жестоко алкохолно пиће. Добија се једноструком или двоструком дестилацијом масе која се добија алкохолним врењем воћа. Шљивовица (или *Шљива*), тип ракије, је јако и безбојно или жућкасто алкохолно пиће које се прави од шљиве. После прве дестилације се добија тзв. мека ракија а после друге дестилације *препеченица*. Мека ракија се користи за кување *Шумадијског чаја* а препеченица као пиће. Шљивовица је национално пиће Србије, где око 70% приноса шљиве (просечно 424.300 тона годишње) одлази у њену производњу. Свака ракија, па и ова, је предвиђена да се пије из специјалних малих чаша (од 0,3 до 0,5 dl) или специјалних малих флашица које се у Србији зову *чокањи* (или *чокањчићи*), а у Војводини *фићок* (*фићуци*).

Ш Љ И В А / Š L J I V A

Дрво из фамилије ружа (Rosaceae). Под шљивом се најчешће подразумевају сорте домаће шљиве (*Prunus domestica* L.), које су многобројне. Већину сорти човек користи у исхрани у виду воћа, а понеке се користе и због дрвета. Широм Европе се од плодова овог дрвета справља алкохолни напитаk шљивовица (међу Србима често зван само *шљива* или *шљивка*), који се на нашим подручјима сматра српским националним пићем. Често се од плодова праве мармеладе и џемови. Велике површине шљивика могу се видети у Западној Србији и Шумадији. Статистика ФАО каже да је просечна продукција шљива у Србији за период 2000 – 2009. год. 486.791 тона годишње, на почетку периода забележен је пад у производњи, али је 2003. године производња нагло повећана. У 2009. години износила 662.631 тону.

М А Л И Н А / M A L I N A

država	2010	2011		
 Rusija	125,000	27%	140,000	26%
 Poljska	92,864	20%	117,995	22%
 Srbija	83,870	18%	89,602	16%
 SAD	36,741	8%	48,948	9%

Вишегодишња листопадна биљка, жбунастог или полужбунастог раста, са вишегодишњим кореном и са једногодишњим и дугим двоогодишњим изданцима која припада фамилији руже (Rosaceae), роду *Rubus* и има више подрода. У античким временима малина је била позната у Европи код свих народа, чије су плодове брали по шумама и користили за јело и као лек. Први историјски записи о малини се везују у време Римског царства. У Србији малина је почела да се гаји 1880. године као украсна баштенска биљка. Робна прозводња малине у Србији почиње око 1920. године, када се одређују малинарска подручја Ваљева и Чачка за потребе локалног тржишта. На подручју Ваљева гајење малине је прво почело у рејону села Буковице и Златарића, а плод малине се користио за слатко, сируп и пулпу. По агенцији УН за исхрану и пољопривреду Фао Србија је једна од водећих светских произвођача малина. По подацима за 2010. и 2011. Србија је на трећем месту производње малине.

НАТАЛИЈИНА РАМОНДА / Ramonda nathalie

Биљка вишеструке симболике, позната и као „цвет феникс“ јер и када се потпуно осуши, ако се мало залије, може да оживи, баш као што је из пепепла васкрсла српска војска у Првом светском рату. Расте на истоку Србије и на планини Кајмакчалан. Наталијину рамонду је 1884. године у Нишу пронашао доктор Сава Петровић, а у литературу је увео Јосиф Панчић. Ендемска је врста Западног Балкана, и осим у Србији расте само у Македонији и Грчкој. Налази се на списку ретких угрожених и ендемичних биљака Европе, а у Србији је строго заштићена врста. У народу је позната под називом *васкршњи цвет*, јер осим што након заливања, чак и потпуно осушена, оживи, цвета у време Васкрса. У Европи, осим рамонди, свега две врсте имају ову способност анабиозе.

ЕРСКИ ХУМОР / ERSKI HUMOR

Mladi Rade je za 1000 eura kupio konja od gazde sa imanja. Gazda je obećao isporuku sledeći dan. Sutradan je gazda došao i rekao: „Žao mi je momče, konj je crkao“. - „Dobro, vratite mi moj novac“, reče Rade. - „Žao mi je, već sam to potrošio“. - „Onda mi donesite crknutog konja“, reče Rade. - „Dobro, a zašto?“ upita gazda. - „Raspisaću lutriju. Nagrada će biti konj, a Vas gazda molim, samo ćutite i ne govorite nikom da je konj uginuo“. Mesec dana kasnije gazda sretne Rada i upita ga šta je bilo sa njim. Rade reče gazdi: „Ništa posebno. Raspisao sam lutriju. Uplatni listić je bio 5 eura. Prodao sam 2000 listića i zaradio 10 000 eura“. - „Zar se niko nije žalio?“ upita gazda. - „Da, samo tip koji je dobio glavni dobitak. Vratio sam mu njegovih 5 eura i pokazao crknutog konja. Nije se bunio!!!“ Rade sada radi u banci i morda sada radi Vas. A banke samo rade svoj posao i uvek nađu nove konje....

Хумор је стање духа, и важан сегмент живљења људи. Он је показатељ интелектуалне особености народа који га ствара, интерпретира и преноси на генерације које долазе. Због свега тога, ерски хумор је истинска културна и друштвена посебност људи из златиборске регије. Непрестена борба за преживљавање, весео дух и простодушност, подарили су људима са овог простора необичан и јединствен смисао за шале и досетке. Приче прожете ерским хумором испуњене су мудрошћу, проицљивошћу, виспреношћу и речитошћу. То су комичне досетке у којима се људи овог краја на шаљив начин критички обрачунавају са властодршцима, свештеницима, трговцима, учитељима... Изражавањем својеврсног народног бунта они се заправо боре за своја права, вредности и правду. Значај ерског хумора као дела културног идентитета српског народа, препознат је и од стране Националног комитета за нематеријално културно наслеђе Србије. Тако је 18. јуна 2012. године заједно са двадесет и шест елемената, уписан на Листу нематеријалног културног наслеђа Републике Србије.

ФОЛКЛОРНЕ ИГРЕ / FOLKLORNE IGRE

Типичан облик српског народног играња је играње у колу. То је ланац међусобно повезаних играча који се креће по кружној а ређе по кривудавај линији. После кола јавља се леса — ланац играча постављених у правој линији или у две наспрамне врсте са правцем кретања лево и десно, напред и назад. Соло играње или играње у паровима реткост је и углавном у обредним играма (додоле, лазарице, краљице). Те су игре веома старе и траг су паганских обреда за плодност, кишу или су траг старинских обреда са игром поводом рођења, иницијације, свадбе или смрти.

Реч коло значи: игра у круг који иде уоколо наоколо, ланац међусобно повезаних играча, магијску радњу, зато што се затварањем круга штити заједница од свега што би могло да јој нанесе зло. Коло је и српска национална игра, део приче о ономе што јесмо, вредност по којој нас цео свет препознаје. У колу су сви једнаки, осим коловође. Он је или најбољи играч, или му позиција првог следује као обавеза према неком обичају. Последњи у колу се зове - кец. У неким целинама постоји и трећак, други играч (мушкарац у колу). Између коловође и трећака може ући само једна играчица, а ко жели још да уђе у коло, може то да учини између трећака и кеца. Ако се момак ухвати у коло поред девојке, а она због тога напусти ланац, то је велика срамота и увреда - за момка, наравно. А ако неко у колу пресече девојку од момка, значи ако их растави, почињала би свађа.

КРСНА СЛАВА / KRSNA SLAVA

Или крсно име, крсна слава, свети (етимологија ове речи највероватније води до санскрита и речи „шрава“ која, нешто измењена у изведеним словенским језицима, тако и српском, поприма данашњи облик) је српски, народно-црквени обичај и после Божића, најважнији породични празник, увек повезан са даном одређеног хришћанског светитеља. Она је толико карактеристична за Србе да представља знак њиховог препознавања и идентификације. Такође, њу празнују, данашњи Македонци и Црногорци, али се среће и код католика у Боки Которској, Конавлима, јужној Херцеговини, Далмацији и Босанском Грахову, код Албанаца католика у северној Албанији, неких муслимана у Босни и Санцаку, Горанаца и Јањеваца. Слава потиче из култа предака, једног од најважнијих прасловенских култова. Наиме, стари Словени су, Срби посебно, веома држали до породице и односа према прецима. Слава је тада (а и данас) управо одржавала везу са прецима и пореклом. Слављењем, породице су преносиле културно наслеђе са покољења на покољење и чувале свест о сопственом пореклу. Најстарији помен славе у нашим крајевима потиче из 1018. године.

Свети САВА / Sveti SAVA

Растко Немањић (1174 - 1236.), црквено Свети Сава, је био рашки племић из владарске породице Немањића, утицајни дипломата и први српски архиепископ. Српска православна црква га слави као свог оснивача. Био је најмлађи син великог жупана Стефана Немање и брат. Уз подршку васељенског патријарха је прогласио самосталност рашке цркве од Охридске архиепископије 1219. године и поставио темеље данашње Српске православне цркве. Од римског Папе је испословао краљевску круну и суверенитет, радио је на јачању црквене организације, покрштавању "незнабожаца" и "јеретика" и искорењивању рашких богумила. Написао је или приредио неколико дела намењених организацији цркве. На Светој Гори је, заједно са оцем Немањом, обновио манастир Хиландар, а приписује му се и оснивање манастира Жича. Дан светог Саве, Савиндан, обележава се 27. јануара као црквени празник, и као "школска слава" у Србији и Републици Српској. Због јаког Савиног култа, српско православље се некад назива и светосавље.

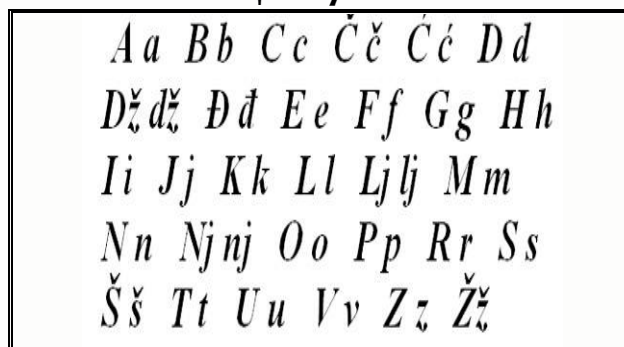
ЋИРИЛИЦА / ĆIRILICA

Писмо које користи осам словенских језика (белоруски, бугарски, македонски, руски, српски, украјински, црногорски и *de jure* бошњачки), као и већи број других језика бившег Совјетског Савеза, Азије и источне Европе. Дунгани, исламизирани Кинези из Казахстана, који говоре једним дијалектом мандаринског кинеског, такође користе ћирилицу као стандардни писани систем. Дунгански дијалект је једини из кинеске групе језика који не користи кинеске карактере и једини језик синотибетске породице који користи ћирилицу као стандардни писани систем. Ознака савремене ћирилице према ISO 15924 је Cyrl 220, а њене старословенске варијанте Cyrs 221.

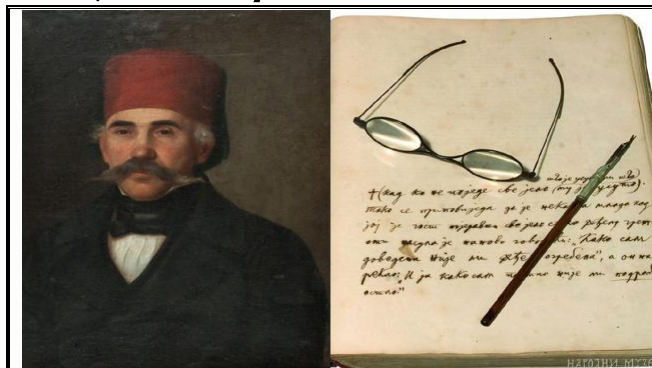
Српска ћирилица или **азбука** се састоји од тридесет слова. У облику у којем се данас користи, српску ћирилицу је уобличио Вук Стефановић Караџић. Ово писмо се користи у српском језику заједно са српском латиницом. Уставом из 2006. године је проглашена за службено писмо у Србији. Главна карактеристика српске ћирилице је да је фонетична, што значи да сваком слову одговара тачно један глас. Заучење читања текстова на српском језику је довољно да се научи тридесет слова, а није неопходно да се уче бројна правила писања и изузеци. Фонетичност српске ћирилице најбоље осликава максима којом се Вук Караџић водио састављајући је: „Пиши као што говориш, а читај као што је написано”.

ЛАТИНИЦА / LATINICA

Као што у време Ћирила и Методија и њихових ученика Срби нису имали једно писмо, већ два, глаголицу и ћирилицу, тако је било и у 18. веку, у време успона европске филологије. Копитар је констатовао да Срби имају три писма: глаголицу, латиницу и ћирилицу. Упорно се негује предрасуда да је Вук узимао само ћирилицу као српско писмо. Та предрасуда нема основа ни у Вуковом делу, нити у његовом начину мишљења. Он је као актуелна српска писма сматрао и ћирилицу и латиницу. Српска латиница код Вука готово је идентична са овом латиницом којом се ми данас служимо. Разлика између данашње и некадашње је у пет слова. Као и у Српском рјечнику (1818), и у Првом српском буквару (1827) постоји једна табела, под насловом *Алфавити сербици*, са приказом разних писама. У првој колони, под називом *Сербиц*, приказано је тридесет слова његове ћирилице, исте ове којом се и данас служимо. У следећој колони, под насловом *Илтур*, приказано је илирско писмо. Оно такође има тридесет слова. Од њих је 29 слова потпуно идентично са латиницом којом се данас служимо. Само је слово *ћ* писано као диграф *дј*. Тај диграф је идентичан са диграфом из српске латинице а различит од диграфа из хрватске латинице (*ду*, *гу*). Латиничко слово *ћ* ће касније у употребу увести Ђуро Даничић. Управо та **Вукова латиница из 1827.** преживела је све касније реформе и употребљава се и данас. Латиница је чисто српско писмо и оба су писма наша осим што је код Срба ћирилица укорењенија и треба јој свакако дати предност, али не тако што бисмо се одрекли латинице или је потпуно маргинализовали.

ВУК Ст. КАРАЏИЋ / VUK St. KARADŽIĆ

Српски филолог, реформатор српског језика, сакупљач народних умотворина и писац првог речника српског језика. Рођен у Тршићу, 7. новембра 1787. преминуо у Бечу, 7. фебруара 1864. Вук је најзначајнија личност српске књижевности прве половине XIX века. Стекао је и неколико почасних доктората. Учествовао је у Првом српском устанку као писар и чиновник у Неготинској крајини, а након слома устанка преселио се у Беч, 1813. године. Ту је упознао Јернеја Копитара, цензора словенских књига, на чији је подстицај кренуо у прикупљање српских народних песама, реформу ћирилице и борбу за увођење народног језика у српску књижевност. Вуковим реформама у српски језик је уведен фонетски правопис, а српски језик је потиснуо славеносрпски језик, који је у то време био језик образованих људи. Вук је био цењен у Европи: биран је за члана Берлинске, Бечке, Петроградске академије наука, примљен је за члана научних друштава у Кракову, Москви, Гетингену, Паризу..., одликован је од руског и хабзбуршког цара, од пруског краља и Руске академије наука. Године 1861, додељена му је титула почасног грађанина града Загреба.

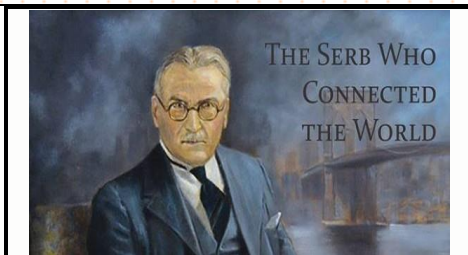
ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ / DOSITEJ OBRADOVIĆ

Српски просветитељ и реформатор револуционарног периода националног буђења и препорода. Рођен је у румунском делу Баната тадашње Аустрије (Чаково, 1739 или 1742.), умро у Београду, 28. март 1811. Школовао се за калуђера, али је напустио тај позив и кренуо на путовања по целој Европи, где је примио идеје европског просветитељства и рационализма. Понесен таквим идејама радио је на просвећивању свог народа, преводио је разна дела међу којима су најпознатије Езопове басне, а потом је и сам писао дела, првенствено програмског типа, међу којима је најпознатије „Живот и прикљученија“. Доситеј је био први попечитељ (министар) просвете у Совјету и творац свечане песме „Востани Србије“. Његови остаци почивају у Београду, на улазу у Саборну цркву, иако је његова изричита жеља била да буде сахрањен поред Хајдучке чесме у београдском Кошутњаку. Његово дело Живот и прикљученија углавном је написано у виду оштре и смеле критике калуђерског реда. Он устаје против верског фанатизма и искључивости, против црквеног формализма и догматизма, једном речју против свега што је у супротности са правим јеванђелским учењем и правим хришћанством. Он је за верску сношљивост и за преображај цркве према захтевима здравог разума. Проповедајући такве идеје, Доситеј није само следбеник западне савремене филозофије, већ уједно тумач тежњи и жеља грађанског и световног српског друштва, које се већ и раније почело борити против свемоћне теократије црквене. У погледу језика Доситеј је претеча Вука Караџића, иако српски народни језик он није узео из разлога књишких и програмских, већ просто као средство да га прости „сељани и чобани“ могу разумети и да се просвета лакше и брже шири.

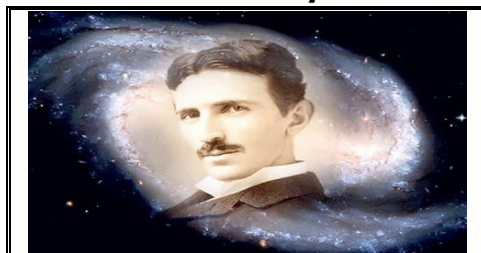
МИХАЈЛО ПУПИН / MIHAJLO RUPIN

Пројекат *Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Српски и амерички научник, проналазач, професор на Универзитету Колумбија, носилац југословенског одликовања *Бели орао Првог реда* и почасни конзул Србије у САД. Рођен у Идвору, 9. октобра 1854., од оца Константина и мајке Олимпијаде а преминуо у Њујорку, 12. марта 1935. Био је и један од оснивача и дугогодишњи председник Српског народног савеза у Америци. Такође је добио и Пулицерову награду (1924) за аутобиографско дело „Од пашњака до научењака“. Михајло Пупин је током свог научног и експерименталног рада дао значајне закључке важне за поља вишеструке телеграфије, бежичне телеграфије и телефоније, потом рентгенологије, а има и великих заслуга за развој електротехнике. Такође је заслужан и за проналаза кПупинових калемова. Добитник је многих научних награда и медаља, био је члан Америчке академије наука, Српске краљевске академије и почасни доктор 18 универзитета.

НИКОЛА ТЕСЛА / NIKOLA TESLA

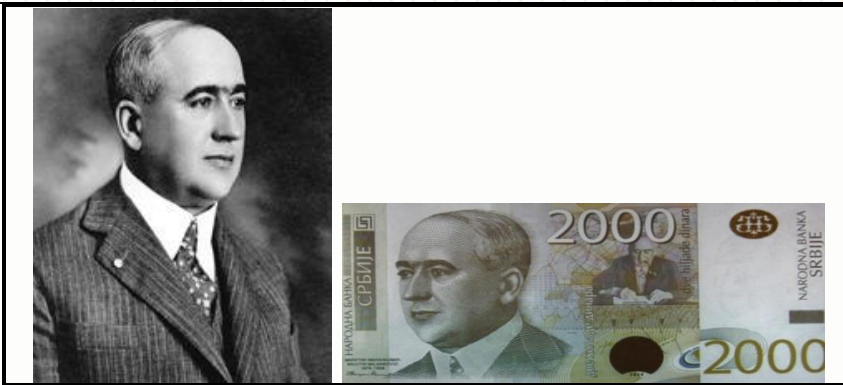
Живео, као и многи великани на два континента и у два века: Смиљан, 10. јул 1856. — Њујорк, 8. јануар 1943. Један од најпознатијих српских и светских проналазача и научника у области физике, електротехнике и радиотехнике. Најзначајнији Теслини проналасци су полифазни систем, обртно магнетско поље, асинхрони мотор, синхрони мотор и Теслин трансформатор. Такође, открио је један од начина за генерисање високофреквентне струје, дао је значајан допринос у преносу и модулацији радио-сигнала, а остали су запажени и његови радови у области рендгенских зрака. Његов систем наизменичних струја је омогућио знатно лакши и ефикаснији пренос електричне енергије на даљину. Био је кључни човек у изградњи прве хидроцентрале на Нијагариним водопадима. Једини је Србин по коме је названа једна међународна јединица мере, јединица мере за густину магнетног флукса или јачину магнетног поља — тесла. Никола Тесла је аутор више од 700 патената, регистрованих у 25 земаља, од чега у области електротехнике 112.

МИЛЕВА МАРИЋ АЈНШТАЈН / MILEVA MARIĆ AJNŠTAJN

Српска математичарка, рођена у Тителу 19.12.1875., умрла у Цириху 4.8.1948. Милева је 1886. године кренула у женску гимназију у Новом Саду, а 1888. је прешла у гимназију у Сремској Митровици, где је матурирала 1890. као најбоља у разреду из математике и физике. Од 1890. је похађала Краљевску српску школу у Шапцу. Када се преселила у Загреб, добила је специјалну дозволу да би ишла у школу у коју су ишли само дечади. У лето 1896. уписала је студије медицине на Универзитету у Цириху. У октобру се пребацила на Државну политехничку школу на студије математике и физике. Она је била тек пета жена која је била примљена у ову школу. Један он њених колега на предавањима из физике је био Алберт Ајнштајн. Постоје тврдње да је она допринела раним Ајнштајновим радовима и допринела уобличавању теорије релативитета за коју је Ајнштајн добио Нобелову награду.

МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ / MILUTIN MILANKOVIĆ

Српски математичар, астроном, климатолог, геофизичар, грађевински инжењер, доктор техничких наука и популаризатор науке. Рођен у Даљу, 28. мај 1879., живео и умро у Београду, 12. децембар 1958. Миланковић је дао два фундаментална доприноса науци. Први допринос је „Канон осунчавања Земље” који карактерише све планете Сунчевог система. Други допринос је теоријско објашњење Земљиних дуготрајних климатских промена узрокованих астрономским променама њеног положаја у односу на Сунце; данас познато као *Миланковићеви циклуси*. Основао је планетарну климатологију, у геофизици се сматра коаутором теорије тектонских плоча, и то са својим радом *Померање Земљиних обртних полова*. Као аутор или коаутор регистровао осам патената, које је у периоду 1905—1933. подносио у различитим државама. Током професорске каријере остао је веран свом првом животном позиву — грађевинарству —, па је радио као конструктор, статичар и супервизор на целом низу грађевинских објеката од армираног бетона широм Југославије. Тако је и већина патената везана за ову област.

МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ-БАРИЛИ / MILENA PAVLOVIĆ-BARILI

Рођена у Пожаревцу, 5. новембра 1909. И изненада умрла у Њујорку, 6. марта 1945. била је српска сликарка и једна од најинтересантнијих личности уметничке Европе између два рата. На свом уметничком путу Милена Павловић-Барили студира сликарство у Београду (1922-1926) и Минхену (1926-1928), а узор јој постаје сликар Де Кирико (по угледу на њега делови платна остају ненасликани). У Београду излаже 1928. Сликарски симболи су јој између сна и јаве, женски сетно љупки ликови, велови, крилати младићи на штупама, антички стубови, Венере без руку, харлекини, бисте, лепезе, птице, а касније у њеном трећем, прелазном периоду и симболи дискретнијег надреализма. Године 1930. напушта Југославију и наредну деценију проводи у Шпанији, Риму, Паризу и Лондону, где се дружила и излагала са европском уметничком елитом (Жан Кокто, Андре Бретон). Тада улази у нову, прерафаелитску, односно, романтичарску школу, окренута више прошлости него садашњости, те постаје представник надреалистичког или матафизичког романтизма. У Лондону излаже 1931., а у Паризу и Риму 1932. Августа 1939. одлази за Њујорк, где је живела све до своје изненадне и преране смрти 1945. У САД је поред сликарства радила на комерцијалном дизајну за модне журнале. За живота је урадила преко 300 радова, пуно скица и цртежа. Многа платна су јој у кући-музеју у Пожаревцу, Музеју савремене уметности и Народном музеју у Београду, као и у Риму.

МИЛУНКА САВИЋ / MILUNKA SAVIĆ

Пројекат *Шта н(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Родом из Копривнице, 1890. или 28. јун 1892., умрла у Београду, 5. октобра 1973. Била је српска хероина Балканских ратова и Првог светског рата, наредник у Другом пуку српске војске „Књаз Михаило“, жена са највише одликовања у историји ратовања. Рањавана је у борбама девет пута. Због неизмерне храбрости Французи су је прозвали „српска Јованка Орлеанка“.

ЖИВОЈИН МИШИЋ / ŽIVOJIN MIŠIĆ

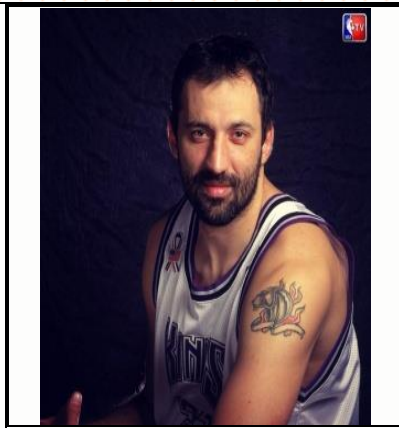
Имена српских војвода из Првог светског рата Степе Степановића, Радомира Путника, Петра Бојовића и Живојина Мишића у историји српског народа, али и историји великих европских војних и стратегијских победа, остаће уписана великим словима, и то на посебним, победничким страницама.

Мишић, српски и југословенски војвода (фелдмаршал), током четрдесетогодишње службе, био је учесник српско-турских ратова, као питомац-наредник, касније потпоручник, где је стекао прва ратна искуства. Поред четворогодишње Артиљеријске школе завршио је Аустро-Угарску школу гађања у Бруку на Лајти и двогодишњу припрему за генералштабну струку. Учествовао у Српско-бугарском рату. Пуних шест година поред редовних дужности предавао је стратегију на Војној академији. Након Мајског преврата био је приморан да се пензиониса у чину генералштабног пуковника, али је реактивиран 1909, током анексионе кризе на лични захтев начелника Врховне команде генерала Радомира Путника, који га је учинио својим помоћником. И у Балканским ратовима је био помоћник начелника штаба Врховне команде, генерала Путника, и његова десна рука. По завршетку овог рата је по други пут пензионисан на исти начин, сплеткарењем официра припадника *Црне Руке*. Међутим, пред само избијање Првог светског рата, опет је био реактивиран и постављен за помоћника начелника штаба Врховне команде. Командовао је и српском војском приликом пробоја Солунског фронта у септембру исте године, и за два и по месеца је ослобођена Краљевина Србија. Од стране енглеског краља Џорџа V награђен је титулом енглеског витеза бакалауреја. Као најзнаменитији војсковођа Првог светског рата и српске ратне историје, од свог народа сматран је за легенду.

Бриљантно руковођење колубарском операцијом сврстало га је у круг стратега чије се историјске битке детаљно изучавају на нашој Војној академији, али и на престижним војним школама у свету, као што су француски Сан Сир, руска Фрунзе или амерички Вест Поинт.

ВЛАДЕ ДИВАЦ / VLADE DIVAC

Пројекат *Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

Пријеполје, 3. фебруар 1968. су дан и место рођења прослављеног југословенског и српског кошаркаша. Играо је на позицији центра у Слоги, Партизану, Лејкерсима, Хорнетсима, Црвеној звезди (у Евролиги) и Кингсима. Био је један од првих Европљана који је заиграо у НБА. Са кошаркашком репрезентацијом Југославије освојио је два светска првенства, три европска првенства и две сребрне медаље на Олимпијским играма. За национални тим Југославије је одиграо 145 утакмица и постигао 1345 поена. Иако активан играч, Дивац је био на положају председника Партизана у периоду од 2000. до 2004. Био је скаут Лос Анђелес Лејкерса и спортски директор кошаркашке секције Реал Мадрида. 2008. УЛЕБ га је сврстао међу 50 људи који су најзаслужнији за развој кошарке у Европи. Бави се и хуманитарним радом. Са Жарком Паспаљем, Александром Ђорђевићем, Предрагом Даниловићем, Зораном Савићем, Дејаном Бодирогом и Жељком Ребрачом основао је хуманитарну организацију Група 7. Дивац је због свог хуманитарног рада постао амбасадор добре воље Уједињених нација, тренутно води хуманитарну Дивац фондацију.

НОВАК ЂОКОВИЋ / NOVAK ĐOKOVIĆ

Српски тенисер, кога многи тениски критичари, бивши играчи и саиграчи сматрају једним од најбољих тенисера у историји. Професионално игра од 2003. У досадашњој каријери освојио је бројне титуле на гренд слем турнирима: Отворено првенство Аустралије, Вимблдон, Отворено првенство САД и Ролан Гарос. Освајањем Ролан Гароса 2016. постао је први тенисер, након Рода Лејвера 1969, са победама на сва четири гренд слем турнира у низу. Држи рекорд са освојених шест трофеја на Отвореном првенству Аустралије и једини је који је тријумфовао три пута заредом у Опен ери. Освајач је титула на Мастерс купу, рекордер по броју освојених АТП Мастерс 1000 турнира. Освојио је бронзану медаљу на Олимпијским играма 2008.. у Пекингу. Заједно са саиграчима из репрезентације Србије је дошао до титуле у Дејвис купу 2010., има најбољи проценат победа на тврдој подлози (83,82 %) у тениској историји, као и најбољи проценат добијених мечева на тврдој подлози на гренд слем турнирима (87,70 %). Проглашен за најбољег спортисту и тенисера Србије и света, одликован орденом Карађорђевог ордена, орденом Светог Саве од СПЦ и орденом Републике Српске. Од августа 2011. је национални амбасадор УНИЦЕФ-а за Србију, оснивач је Фондације Новак Ђоковић.

познати С Р Б И у свету ДАНАС / poznati S R B I u svetu DANAS

Познати у науци, технологији и медицини

1. Јасмина Вујић, прва жена шеф одсека катедре за нуклеарни инжењеринг. Члан је Удружења декана свих нуклеарних факултета у САД.
2. Веселин Митровић, Професор на Медицинском факултету Универзитета Гете у Франкфурту. Један од водећих стручњака у Европи за увођење нових лекова за лечење срчане слабости.
3. Богдан Маглић, нуклеарни физичар, један од твораца концепта хладне фузије. Био председник Корпорације за вишу физику на Универзитету Принстон и руководилац у НАСА центру за васионску технологију.
4. Душан Шићански, оснивач Факултета политичких наука Универзитета у Женеви и професор на универзитетима Принстон и Харвард. Саветник председника Европске комисије Жозеа Бароза и председник Европског центра за културу.
5. Борко Ђорђевић, један од најцењенијих пластичних хирурга, у емисији „Холивудски ножеви“ изабрали га међу 10 најбољих на свету. Улепшавао Ненси Реган, За-зу Габор, Џоан Колинс, Ларија Кинга, Елтона Џона.
6. Гојко Лалић, доктор органске хемије с Харварда и професор на Универзитету Вашингтон у САД као тридесетогодишњак објавио неколико револуционарних радова и патената с нобеловцима Дерекот Бартоном, Робертом Бергманом и најпознатијим живим хемичаром Илајом Коријем.
7. Јелена Божиловић, докторка наука са Универзитета Гете у Франкфурту, где ради у Институту за хемију и медицинску биохемију.
8. Душан Стојановић, познати економиста донедавно радио у америчкој Федералној банци за хипотекарне кредите у Сент Луису.
9. Владимир Малешевић, софтвер инжењер, магистрирао електротехничке науке на

Познати у култури и на филму

1. Чарлс Симић, међу најпризнатијим живим песницима у Америци. Рођен као Душан Симић. Био консултант за поезију библиотеке америчког Конгреса и добитник Пулицерове награде.
2. Жељко Лучић, оперски певач наступао у „Метрополитен опери“, „Ковент гардену“, Националној опери у Паризу. Најпознатији по извођењу опера Ђузепеа Вердија.
3. Мирко Илић, стрип-аутор и графички дизајнер из Њујорка који је радио за „Њујорк тајмс“, „Волстрит џурнал“ и магазин „Тајм“.
4. Душан Петричић, један од најбољих светских карикатуриста чији радови су објављивани у „Њујорк тајмсу“, „Волстрит џурналу“ и „Торонто стару“.
5. Дејан Илић, добитник Оскара за техничка достигнућа, прославио се радом на филмовима о Џејмсу Бонду. Доктор је физичке хемије и добитник светске награде за иновације. Професор на универзитетима у Њу Џерсију, Паризу и Лондону.
6. Зоран Перишић, стручњак за специјалне ефекте на филму, радио је на филмовима о Супермену као и на филму „Повратак у Оз“.
7. Марек Ђорђевић, чувени дизајнер „Ролс-Ројсовог“ модела „фантом“ и „Ферари Ф 360“.
8. Миљен Крека Кљаковић, ради као сценограф са најпознатијим светским редитељима.
9. Питер Богдановић, редитељ у позним годинама и даље је признат у свету филма. Сматра се водећим редитељем алтернативног „Новог Холивуда“.
10. Свен Стојановић, један од најцењенијих светских редитеља наступа уживо. Био је главни редитељ неколико избора за песму „Еurovision“.
11. Саша Александер, америчка глумица српско-италијанског порекла Сузана

чуеном Универзитету Корнел. У „Мотороли“ је на позицији програм менаџера.

10. Срђа Трифковић, доскорашњи главни уредник америчког магазин „Кроникл“, познат политиколог у конзервативним научним круговима у Америци.

11. Коста Карл Савић, амерички историчар који је 1999. осујетио намере Мартија Ахтисарија да додели одликовање нацистичком официру из Другог светског рата. У научним круговима често критикован због „просрпског гледања на историју“.

12. Стив Пејовић, професор економије на Универзитету Тексас, један од признатијих економских стручњака у Америци.

13. Бранко Милановић, водећи економиста Светске банке, нарочито за област борбе против сиромаштва. Убедљиво наш најпознатији економиста.

14. Миодраг Стојовић, генетичар који је својих „пет минута светске славе“ зарадио када је успео да клонира људске матичне ћелије у медицинске сврхе

15. Ненад Марковић, научник који је на Универзитету Беркли радио на пројекту технологије коришћења водоника као извора енергије.

16. Надежда Басара, ради у Немачкој у Центру за хемотерапију, онкологију и пресађивање коштане сржи и један је од највећих светских стручњака у тој области.

17. Љубица Латиновић, епидемиолог који раду у мексичком Министарству здравља. Јавности постала позната прошле године у време пандемије свињског грипа.

18. Зоран Кривокапић, професор Медицинског факултета, демонстрирао најсавременију методу операције канцера дебелог црева на клиникама у Калифорнији, Њујорку, Токију, Москви, Темишвару, Букурешту.

19. Крунослав Суботић, бивши директор Института у Винчи, водио експериментална испитивања за проналазак два нова хемијска елемента.

Познати у политици

1. Ричард Милановић, поглавица индијанског племена Агва Калијенте.

2. Мелиса Бин Лубурић, америчка конгресменка и професор Универзитета Рузвелт у Чикагу. Радила је врло успешно за неколико компанија.

3. Џорџ Војновић, дугогодишњи амерички сенатор.

4. Милорад - Род Благојевић, бивши

Дробњаковић. Иако никада није била у Србији, течно говори српски. Прославила се улогама у серијама „Маринци“ и „Досонов свет“.

12. Мики Манојловић, глумац који живи у Паризу, а највише ради у Француској и Канади, где глуми у најгледанијим филмовима. Био је номинован за награду „Феликс“, коју додељује Европска филмска академија.

13. Бојана Новаковић, глумица која живи и ради у Аустралији. Играла је у филму „Севен Поундс“ заједно са Вилом Смитом, и у трилеру „Едге оф Даркнесс“ са Мелом Гибсоном и Рејом Винстоном. Када не глуми, ради као преводилац за српски језик. Добитница је награде Аустралијске академије за филм за најбољу главну женску улогу у ТВ серијама.

14. Љуба Поповић, познати сликар који живео и радио у Паризу.

15. Катарина Оксенберг, ћерка кнегиње Јелисавете Карађорђевић, најпознатија по улози у серији „Династија“. Спрема снимање филма о свом деди кнезу Павлу.

16. Владимир Величковић, сликар из Париза и француски академик.

17. Аница Добра, глумица живи у Франкфурту, углавном ради у Немачкој.

18. Предраг Бјелац, играо Игора Каркофа у филмској екранизацији Харија Потера.

19. Стоја Дол, једна од тренутно најпопуларнијих порно-глумица у Америци. Име Стоја је узела по породичном презимену Стојановић. Добитница је порно Оскара.

20. Полита Давидовић, канадска глумица.

21. Раде Шербедија, глумац који је највише догурао у Холивуду, иза себе оставио култну улогу у филму „Снећ“. Ипак, чешће га доживљавају као руског, него као српског глумца.

22. Марина Абрамовић, једна од најцењенијих уметница данашњице. Изводила перформансе у најзначајнијим галеријама и музејима савремене уметности у свету.

23. Емир Кустурица, једино препознатљиво лице српског филма; стекао је светску славу освајањем две канске награде и снимањем у Холивуду.

24. Горан Бреговић, његова музика се пушта на журкама широм света.

Познати у спорту

1. Борислав Станковић, „доживотни“ генерални секретар ФИБА. Сматра се оцем модерне европске кошарке и члан Куће

гувернер Илиноиса оптужен за малверзације.

Најпознатији српски бизнисмени у свету

1. Филип Цептер, увек је на листама међу 50 најбогатијих људи источне Европе. Имао значајну спонзорску улогу у Формули 1.
2. Драган Вељовић, оснивач компаније „Мејлпсофт“, која је имала годишњи приход од преко 25 милиона долара.
3. Милан Мандарић, власник енглеског фудбалског клуба Лестер сити.
4. Ребека Мекдоналд (Убавка Митић), власница компаније „Цаст енерџи“, која електричном енергијом и гасом снабдева више од милион и по потрошача у САД и Канади.
5. Младен Селак, власник фирме „Астро машин корпорација“, која је протеклих година регистровала скоро 20 светских патената.
6. Бранислав Грујић, председник „ПСП Фармана“, једне од највећих грађевинских фирми у Русији.
7. Гојко Кузмановић, канадски бизнисмен, први Србин који је добио федералну медаљу владе Канаде.
8. Драгиша Илић, власник више елитних ресторана у Лондону чији су гости познати људи из света музике, филма и политике. Власник ланца ресторана „Литтл Бау“.
9. Душан Дук Петровић, био именован за председника компаније „Вриглеу“, највећег светског произвођача слаткиша и жвакаћих гума. Петровић је у компанији радио последњих 30 година.
10. Милан Пушкар, оснивач фармацеутске куће „Мулан“ у Западној Вирџинији. Стадион Универзитета Западне Вирџиније носи његово име.
11. Ђорђе Јерић, власник куле „Скајлон“, туристичке атракције на Нијагариним водопадима у Канади.
12. Борислав Милошевић, бивши амбасадор СРЈ у Русији. Сматра се да је својим везама обезбедио азил породици Слободана Милошевића у Русији.
13. Милица Мелиса Фишер, пословна жена из Аустралије и власница фудбалског клуба у Мелбурну.

ПОЗНАТИ, а били сте ученици СТИ

Ова станица чека на вас:)

славних у Америци.

2. Милорад Чавић, српски пливач познат међу љубитељима овог спорта по историјским окршајима са најбољим пливачем у историји Мајклом Фелпсом.
3. Жељко Обрадовић, кошаркашки тренер који је „бог“ у Атини.
4. Драган Стојковић Пикси, фудбалска легенда у Јапану.
5. Синиша Михајловић, тренер италијанског клуба Фјорентина.
6. Дејан Станковић, један од најпознатијих фудбалера у Италији.
7. Немања Видић, тренутно наш најпознатији фудбалер. Навијачи Манчестера су му певали песму „Дошао је из Србије, све ће да вас побије“.
8. Предраг Стојаковић, иако је на заласку каријере и даље важи за једног од најбољих шутера НБА лиге, и препознаје се где год да се појави.
9. Марко Јарић, глобалну препознатљивост дугује супрузи Адријани Лими, бразилској манекенки која важи за једну од најлепших жена планете. Цео свет зна да се удала за „српског кошаркаша“.

Познати у медијима

1. Волтер Богданић, уредник истраживачког тима „Њујорк тајмса“ и добитник три Пулицерове награде за новинарство.
2. Алекс Мачески, доскорашњи главни уредник новина „Плејн дилер“.
3. Рушка Бергман, уредник италијанских магазина „Л'Уомо Вогуе“ и „Вогуе Италија“, најпознатија као лични стилиста Мајкла Џексона.
4. Анка Радаковић, претеча Кери Бредшо. Сматра се пиониром секс-колумнисткиња, чијим корацима је кренула и Кендас Бушнел, по чијим колумнама је снимљена популарна серија „Секс и град“.

ПОЗНАТЕ, а биле сте ученице СТИ

Ова станица чека на вас:)

--	--

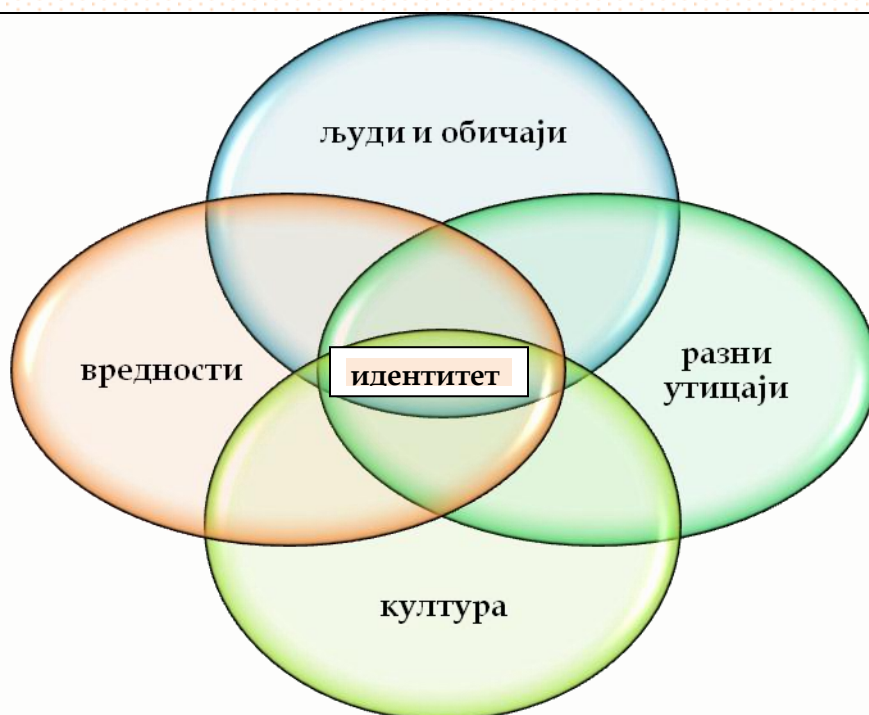
На крају је увек нови почетак...

МАТЕМАТИКА БЕЗ РАЧУНА

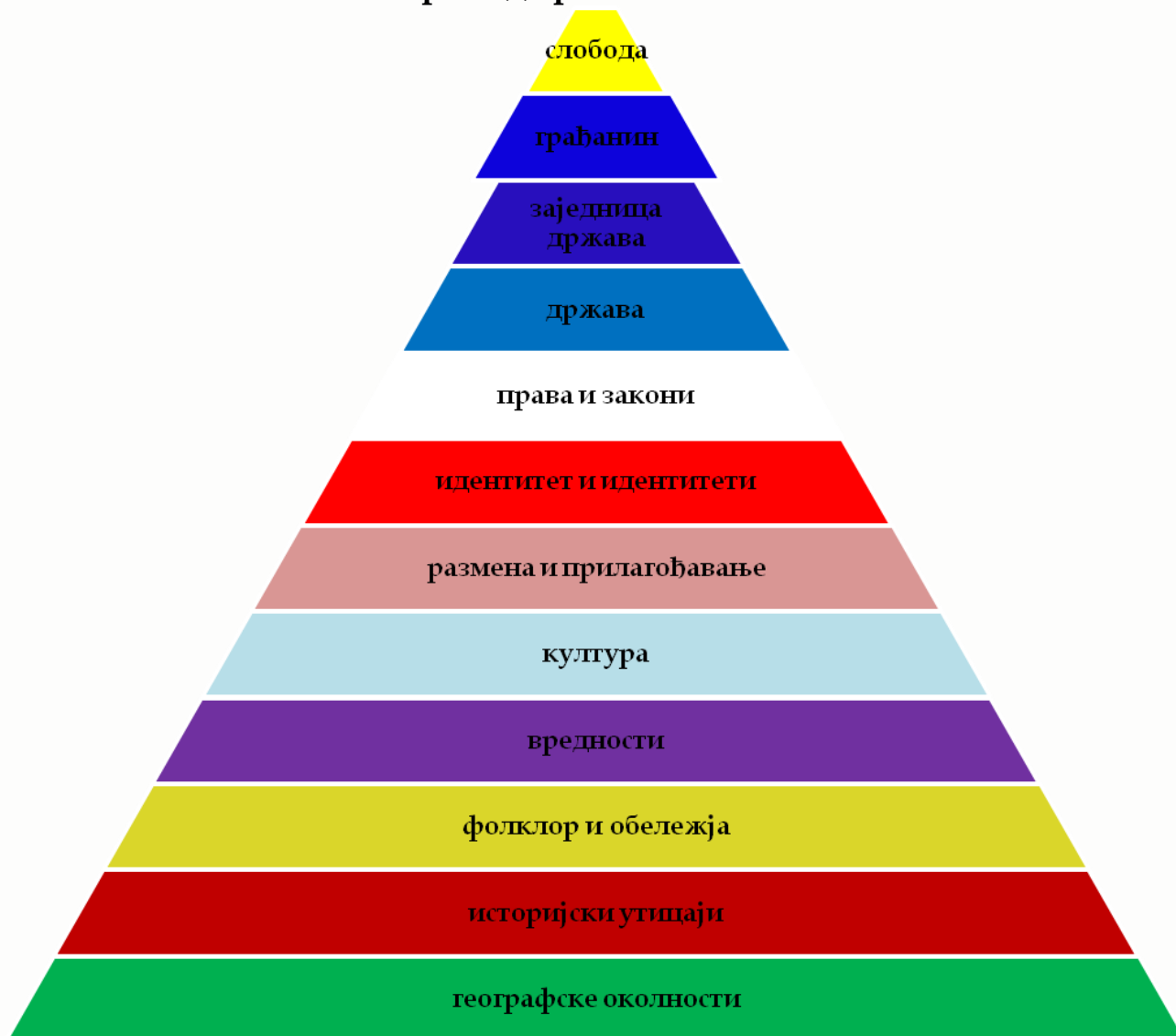
1. ВЕЛИКА формула свега што нам треба

$$\{(Обичаји + Уверења + Вредности) \times (Размене \wedge Промене)\} / \{Људи \wedge Обрасци\} \approx Култура$$
$$Култура + Образовање \geq Идентитет$$
$$Идентитет + Знање + Отвореност \rightarrow Заједница$$

2. МАЛИ дијаграм основних појмова

3. ВЕЛИКА пирамида раста и ослобађања

idem (лат.придев) – исто

idem et idem (лат.синтагма) - опет и опет

identidem (лат.прилог) – поновно, понављано

identitas (лат.) – истоветност, јединственост

И... где смо ту ми?

Кажу идентитет се чува и гради.

Може бити лични, национални, групни...

културни, социјални, верски...

Пројекат *Шта п(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

свакако је одговор на питања:
Ко сам?
Одакле сам?
Коме припадам?
Куда идем?
Ја сам оно што јесам
 $A=A$ и $A\neq B$
Делује тако просто.
Делује тако просто: ја сам посебан, особит и постојан.
Ја сам ја и кад се мењам.

Ја сам друштво што се мења и расте и никад не изгуби своју посебност.
И, ето ту смо и то смо ми.
Стари народ на Старом континенту.

Народ који је донео свој словенски дух на руб моћног царства.
Народ који није пропао кроз процеп тог истог царства,
него опстао и сачувао се
на шавовима Рима и Византије.
Преци моји су од Немање направили имање
и царства стицали и растакали.
Вековима под Османским царством и јатаганом
остали посебни, особити и постојани.
Научили како се живи под чизмом
о слободи пева, за слободу гине,
и опет, сачува се и опстане јер
 $A=A$ и $A\neq B$
И рат Први и Други светски што лепу Европу разруши
упамтио је моје претке
што расути по бојиштима никад не заборавише
одакле су, ко су и где иду.

Сада ја откривам
опет и опет
исто и поновно:
Јединственост
је када се знаш поредити,
Променити а Сачувати најбоље у себи
Најбољим својим обогатити свет.
Када умивен и слободан идеш међу слободне.

А сада ТИ:

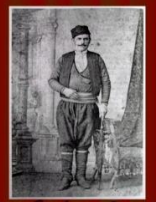
процени порекло појма представљеног на слици. Уради то тако што ћеш уписати почетно слово поред слике и тврђење аргумену

<u>В</u> из Византије	<u>Р</u> за руски утицај
<u>Е</u> из Европе	<u>О</u> из отоманског света
<u>С</u> за све што сматраш да је чисто српско	<u>Н</u> за нешто друго, што није понуђено одговорима

Слика појма	Простор за твоју ознаку
 Грачаница	
 Шам дуд	
 Папуче	
 Нануле	
 Душанов законик	
 Сликарски правци-романтизам	
 Мусака	
 Пита	

 Торта	
 Тепих	
 Парламент	
 Телефонска централа	
 Вукова задужбина	
 Градска кућа Апатин	
 Српска академија наука	
 Војни чинови	
 Одећа 18 в	

 Ношња Војводина	
 Ношња Врање	
 женска грађанска одећа 18 век	
 Женска грађанска одећа 19в	
 Турбе	
 Храм Светог Саве	
 Јавно купатило Соко Бања	
 Арабеска	
 ћевапи	

 фес	
	
 Делијска чесма	
 Фонтана	
 Конак кнегиње Љубице	
 мушка грађанска одећа 18 век	
 Људска права	
 Демократија	
 Права и избори	
 Индустрија	

Ово је крај нашег сигнала о идентитету Србије и онога што сматрамо нашим јер је S временом и правим срастањем постало део нас

Пројекат *Шта n(р)омислиш кад кажеш Европска унија?* спроводе Грађанске иницијативе, а финансира се из буџета Републике Србије – Канцеларија за европске интеграције.

и још поздрав, данас као и некада

Наша чувена фреска, део композиције *Мироносице на Христовом гробу* из цркве Вазнесења Христовог манастира Милешеве. Најпознатија је фреска Србије али се убраја и у велике домете европског сликарства. Сматра се једним од најлепших радова српске и европске уметности средњег века.

На слици је приказан сам Анђео Господњи, обучен у бео хитон који седи на камену и мироносицама руком показује место Христовог васкрснућа, односно његов празан гроб. Рађен је слободним, широким потезима и одликује се монументалношћу и високом пластиком у моделирању. Фреска се налази на јужном зиду западног травеја. Настала је у 13. веку као рад непознатих аутора Грка, школованих у Цариграду, Никеји и Солуну. У 16. веку је преко ње насликана друга фреска па је Бели анђео био сакривен све до 20. века када је ова црква рестаурирана и горња слика уклоњена.

Први сателитски пренос видео сигнала 1962. између Европе и Северне Америке садржао је слику Белог анђела из Милешеве међу првим кадровима који су представљали поздрав Европљана према Американцима. Нешто касније, исти сигнал је био послат у свемир према могућим ванземаљским облицима живота. Бели анђео је одабран и за ову прилику јер је постао широм света препознат као симбол свеколиког мира.

**AU
TO
R
!**
:)